

संस्कृतभारती (उत्तरतमिल्लाडु)

परीक्षा – गीताप्रवेशः (प्रथमभागः)

अवधि: - घण्टाद्वयम्

अङ्काः 75

आषाढः – विलम्बिसंवत्सरः ५११९

जूलै - २०१८

मुख्यसूचना - सर्वप्रश्नानाम् उत्तराणि उत्तरपत्रे लिखत ।

1) सन्धिं विभज्य सन्धिनाम लिखत । 6

क) तेषूपजायते ख) भगवच्छक्तिः ग) घ्नतोऽपि
घ) केचिद्धीताः ङ) तत्रैकाग्रम् च) युञ्जन्नेवम्

2) सन्धिं कृत्वा सन्धिनाम लिखत । 4

क) मणिगणाः + इव = ख) हरे + ए = ग) स्याद् + ढक्का = घ) हयैः + युक्तैः =

3) णत्वं केन कारणेन प्राप्तं / न प्राप्तम् इति विवृणुत । 3

क) इन्द्रियाणि ख) हरीन् ग) शृगालेन

4) आवरणे दत्तस्य धातोः निर्देशानुसारं रूपं लिखत । 3

(क) सा श्लोकस्य ____ करोति । (पठ् + ल्युट्)
(ख) बहवः ____ राष्ट्रहितं न चिन्तयन्ति । (नी + तृच्)
ग) मातापितरौ एव शिशोः उत्तमौ ____ भवतः । (पाल् + ण्वुल्)

5) 'क्त' प्रयोगं कृत्वा वाक्यानि भूतकाले परिवर्तयत । 4

क) अध्यापकः पाठं पाठितवान् । ख) सर्वे उच्चैः शब्दं कृतवन्तः ।
ग) शिक्षिका एकां कथां कथितवती । घ) सुरेशः ग्रामं गच्छति ।

6) 'सति सप्तमी' प्रयोगेण वाक्यानि योजयत । 4

क) यदा वाहनं आगतं तदा आरक्षकः स्थगितवान् ।
ख) वृष्टिः आगता । वस्त्राणि आद्राणि अभवन् ।
ग) देशः सुभिक्षः जातः । जनाः सन्तुष्टाः ।
घ) जलपात्रं नीयमानम् आसीत् । सेविका पतितवती ।

7) यथोचितं णिजन्तवाक्यानि लिखत । 4

क) पुत्रः नगरं गच्छति । पिता (ख) सेवकः कार्यं करोति । यजमानः

ग) शिवः विषयं जानाति । मातामही ... (घ) गोपालः क्षीरं पिबति । अम्बा

8) यथोचितं सन्-प्रत्ययान्तं रूपं लिखत । 4

क) ते संस्कृतकार्यं कर्तुम् इच्छन्ति । (ख) सः ज्ञातुम् इच्छया प्रश्नम् अपृच्छत् ।

ग) भवन्तः किमपि वक्तुम् इच्छन्ति किम्? (घ) वयं विश्वं जेतुम् इच्छामः ।

9) समस्तपदं समासनाम च लिखत । (षण्णाम् एव) 6

क) गवे हितम् (ख) त्रयाणां लोकानां समाहारः ग) भक्त्या उपहृतम्

घ) दीर्घा शाटिका (ङ) कृतः सङ्कल्पः येन सः च) तरुः च लता च

ज) न विद्यते विद्या यस्याः सा झ) नगरस्य समीपम्

10) विग्रहवाक्यं प्रदर्श्य समास-नाम लिखत । (चतुर्णाम् एव) 4

क) वनगतः (ख) अहिनकुलम् ग) उपवनम्

घ) अनागमनम् (ङ) वाक्कलहः च) जितेन्द्रियः

11) तद्धितान्त-पदानि लिखत । 4

क) धनम् अस्य अस्ति इति (ख) गङ्गायाः अपत्यं पुमान्

ग) दनोः अपत्यानि पुमांसः (घ) कान्तिः अस्याः अस्ति इति

12) यथोचितं तरप्-तमप् / ईयसुन्-इष्ठन् प्रत्ययानां प्रयोगं कुरुत । 4

(क) उमादीपयोः दीपा ____ (उन्नत) (ख) ग्रहेषु मङ्गलः भूमेः ____ । (समीप)

(ग) खगेषु पिकस्य स्वरः ____ (मधुर) (घ) कर्मबुद्ध्योः मध्ये बुद्धिः ____ । (ज्यायस्)

13) सोदाहरणं ५-६ वाक्यैः विवृणुत । (एकम् एव)

5

करणकारकम् / अपत्यार्थक-तद्धित-प्रत्ययाः / बहुव्रीहिसमासः

14) एकस्य श्लोकस्य पदविभागं अन्वयं तात्पर्यं च लिखत ।

5

सत्वात्सञ्जायते ज्ञानं रजसो लोभ एव च ।
प्रमादमोहौ तमसो भवतोऽज्ञानमेव च ॥

अथवा

अनेकशास्त्रं बहु वेदितव्यम्
अल्पश्च कालो बहवश्च विघ्नाः ।
यत्सारभूतं तदुपासितव्यम्
हंसो यथा क्षीरमिवाम्बुमध्यात् ॥

15) चित्रं दृष्ट्वा दशवाक्यैः कथां लिखत ।

5

14) कमपि एकं विषयम् अधिकृत्य १०-१२ वाक्यैः प्रबन्धं रचयत ।

10

मम जीवने संस्कृतम् / भारतदेशजीवनम्

वदतु संस्कृतम्

॥ शुभम् ॥

जयतु भारतम्